

TOLF

LÄRORIKA OCH NÖJSAMMA

FABLER

FÖR

UNGDOM.

MED ÅTTA KOLORERADE PLANCHER.

STOCKHOLM,

P. Ad. Huldberg.

Bazaren å Norrbro.

STOCKHOLM, P. A. HULDBERGS BOKTRYCKERI, 1852.

Förord till den elektroniska utgåvan

Illustrerad med handkolorerade litografier efter **Johann Elias Ridingers** (1698-1767) verk ***Lehrreiche Fabeln aus dem Reiche der Thiere zur Verbesserung der Sitten und zumal dem Unterrichte der Jugend neu entworfen, ... Versuch*** utgivet i Augsburg, 1744.

Ovan återges de kolorerade planscherna samt förlagorna från det tyska verket. Vid en jämförelse finner man en förenkling av motivet vid koloreringen samt att samtliga bilder har spegelvänts. (Klicka på bilderna för att se dem i större format!)

Se även **Tjugo Fabler!**

Boken, som tillhör The Bodleian Libraries, University of Oxford, har scannats av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i april 2015 av Bert H.

1. Katten och Hunden.

En rik man egde flera husdjur, hvilka hos honom tillbragte glada och lyckliga dagar. Sällskapet bestod af en apa, en papegoja, en hund och en katt.

En dag smög sig den listiga katten till den bur hvaruti den skönt befjädrade papegojan bodde och talade med smekande röst: ”ömt älskade vän, vackraste af alla foglar i verlden, huru älskar jag dig icke! O, om du kände, om du anade djupet af den vänskap, som jag hyser för dig! Kom, kom, öppna din bur och låt mig trycka dig intill mitt hjerta.”

Den stackars enfaldiga papegojan lyssnade med välbehag på kattens tal och ämnade just uppfylla hans önskan, och sålunda gå en säker död till möte, då i detsamma den lustiga apan, hvilken dold af ett förhänge åhört allt, framträdde och började en väldig straffpredikan. ”Elake katt!” ropade han förgrymmad, ”huru vågar du att störa vårt stilla lugn? — Vill du göra den stackars papegojan till ett offer för din roflystnad? Du borde blygas! Skynda dig genast härifrån!”

Men katten qvardröjde ännu, då hunden instörtade. Med vreda blickar betraktade denne den falske, som nu hastigt skyndade sin väg. — ”Vän,” sade hunden förebrående till apan, ”hvarföre jagade du icke genast katten härifrån, då du märkte hans onda uppsåt? Ditt vackra tal tjenade till intet. Det är bättre att handla än att prata!”

Då djurens egare blef underrättad om händelsen, skänkte han hunden ett vackert halsband, såsom lön för hans uppförande; men katten lät han utan nåd och förbarmande döda. *”Den elake undfår förr eller sednare sitt straff.”*

2. Lammet och Vargen.

Ett lam, vid stranden af en flod, Sin törst i klara böljan släckte, När vargen, törstig efter blod, Sin kosa der i nejden sträckte. Vid floden, när hans lystna blick Ett önskadt offer varseblifver; ”Förmätna, grumlar du min drick!” Han ropar, med en mordisk ifver: ”Jag för ditt brott skall straffa dig.” Än lammet hade tid att rymma,

Men tror att blidka denna grymma, Och vid sin oskuld trygga sig.

1. Katten och Hunden.

En rik man egde flera husdjur, hvilka hos honom tillbragte glada och lyckliga dagar. Sällskapet bestod af en apa, en papegoja, en hund och en katt.

En dag smög sig den listiga katten till den bur hvaruti den skönt befjädrade papegojan bodde och talade med smekande röst: ”ömt älskade vän, vackraste af alla foglar i verlden, huru älskar jag dig icke! O, om du kände, om du anade djupet af den vänskap, som jag hyser för dig! Kom, kom, öppna din bur och låt mig trycka dig intill mitt hjerta.”

Den stackars enfaldiga papegojan lyssnade med välbehag på kattens tal och ämnade just uppfylla hans önskan, och sålunda gå en säker död till möte, då i detsamma den lustiga apan, hvilken dold af ett förhänge åhört allt, framträdde och började en väldig straffpredikan. ”Elake katt!” ropade han förgrymmad, ”huru vågar du att störa vårt stilla lugn? — Vill du göra den stackars papegojan till ett offer för din roflystnad? Du borde blygas! Skynda dig genast härifrån!”

Men katten qvardröjde ännu, då hunden instörtade. Med vreda blickar betraktade denne den falske, som nu hastigt skyndade sin väg. — ”Vän,” sade hunden förebrående till apan, ”hvarföre jagade du icke genast katten härifrån, då du märkte hans onda uppsåt? Ditt vackra tal tjenade till intet. Det är bättre att handla än att prata!”

Då djurens egare blef underrättad om händelsen, skänkte han hunden ett vackert halsband, såsom lön för hans uppförande; men katten lät han utan nåd och förbarmande döda. *”Den elake undfår förr eller sednare sitt straff.”*

2. Lammet och Vargen.

Ett lam, vid stranden af en flod, Sin törst i klara böljan släckte, När vargen, törstig efter blod, Sin kosa der i nejden sträckte. Vid floden, när hans lystna blick Ett önskadt offer varseblifver; ”Förmätna, grumlar du min drick!” Han ropar, med en mordisk ifver: ”Jag för ditt brott skall straffa dig.” Än lammet hade tid att rymma, Men tror att blidka denna grymma, Och vid sin oskuld trygga sig.”Se, herre,” vågar det att svara, ”Att högst vid flodens fall jag knappt dess bräddar når: Om vattnet upprördt är på höjden der du står, Kan jag dertill ej skulden vara.” — ”Du är det dock: det är ock du, Som förra året sagt att jag i blod mig mättat.” — ”Man osant för ers nåd berättat: Jag var i fjol ej född ännu." — ”Så var det då din bror.” — ”Jag inga syskon äger.” Förtretad att ej finna sak Emot ett menlöst lam, som retat har hans smak, Han rusar till i det han säger: ”Jag allt för länge öfverväger, Ditt öde, djerfva lam. Din herde och din hund Ej pläga oss så länge skona. Dessutom med ditt blod man gudar plär försona: Du blir mitt offer denna stund.” *Våldsverkarn, i det grymma nöje Han njuter vid den usles fall, Vill än med ett föraktligt löje Att brottets fasa höljas skall.*

3. Casuaren och Skatan.

Det förtröt högeligen den stolta casuaren att han icke kunde flyga. Men då detta ej kunde hjelpas, beslöt han att ej mera tillhöra foglarnes slägte. Han inlemnade derföre en böneskrift till djurens konung och anhöll deruti, att upptagas bland de fyrfotade djuren. Såsom skäl till denna begäran omnämnde han sina raggiga fjädrar, hvilka likna en björnhud, sin storlek och förmåga att springa hastigt. —

Lejonet bestämde en dag då casuaren skulle undergå prof, huruvida han vore värdig erhålla sin önskan, och lät

kalla alla sina undersåtare tillsammans, på det dessa skulle fälla domen.

Det första profvet, som bestod i snabblöpning, utföll till casuarens fördel och denna fröjdade sig redan att se sin önskan uppfylld, då i detsamma en skata upphöjde sin stämma och sade: ”hvad bevisar din hastighet och styrka i konsten att springa? Huru kan du, som endast eger tvenne smala och magra ben, vilja räkna dig bland de fyrfotade djuren? Nej, lyd mitt råd och var nöjd med den plats naturen gifvit dig.” —

Och Lejonet och alla omkringstående ropade: ”Skatan har talat klokt och rätt!” — *Fika ej efter det hvartill du saknar förmåga.* ”Se, herre,” vågar det att svara, ”Att högst vid flodens fall jag knappt dess bräddar når: Om vattnet upprördt är på höjden der du står, Kan jag dertill ej skulden vara.” — ”Du är det dock: det är ock du, Som förra året sagt att jag i blod mig mättat.” — ”Man osant för ers nåd berättat: Jag var i fjol ej född ännu." — ”Så var det då din bror.” — ”Jag inga syskon äger.” Förtretad att ej finna sak Emot ett menlöst lam, som retat har hans smak, Han rusar till i det han säger: ”Jag allt för länge öfverväger, Ditt öde, djerfva lam. Din herde och din hund Ej pläga oss så länge skona. Dessutom med ditt blod man gudar plär försona: Du blir mitt offer denna stund.” *Våldsverkarn, i det grymma nöje Han njuter vid den usles fall, Vill än med ett föraktligt löje Att brottets fasa höljas skall.*

3. Casuaren och Skatan.

Det förtröt högeligen den stolta casuaren att han icke kunde flyga. Men då detta ej kunde hjelpas, beslöt han att ej mera tillhöra foglarnes slägte. Han inlemnade derföre en böneskrift till djurens konung och anhöll deruti, att upptagas bland de fyrfotade djuren. Såsom skäl till denna begäran omnämnde han sina raggiga fjädrar, hvilka likna en björnhud, sin storlek och förmåga att springa hastigt. —

Lejonet bestämde en dag då casuaren skulle undergå prof, huruvida han vore värdig erhålla sin önskan, och lät kalla alla sina undersåtare tillsammans, på det dessa skulle fälla domen.

Det första profvet, som bestod i snabblöpning, utföll till casuarens fördel och denna fröjdade sig redan att se sin önskan uppfylld, då i detsamma en skata upphöjde sin stämma och sade: ”hvad bevisar din hastighet och styrka i konsten att springa? Huru kan du, som endast eger tvenne smala och magra ben, vilja räkna dig bland de fyrfotade djuren? Nej, lyd mitt råd och var nöjd med den plats naturen gifvit dig.” —

Och Lejonet och alla omkringstående ropade: ”Skatan har talat klokt och rätt!” — *Fika ej efter det hvartill du saknar förmåga.*

4. De tvänne Dufvorna.

Djupt in i en tyst och fredlig skog bodde två dufvor, hvilka voro goda vänner. Men en elak, som afundades dem deras lugn och lycka, förebrådde den ena, att hon aldrig varit utom den skog, som sett henne födas. Detta uppväckte hos henne en åtrå att se sig omkring i verlden. Hon underrättade sin trogna vän om detta beslut, men denna föreställde henne de många faror för hvilka man blottställer sig, — men alla förmaningar voro fruktlösa. Den dåraktiga dufvan begaf sig på resan. — Första dagen blef hon fångad i en snara och undgick med knapp nöd denna fara, andra dagen undkom hon med möda en rofgirig hök och tredje dagen sköt en jägare ett skott efter henne, hvilket dock lyckligtvis ej träffade. Blifven klokare, genom alla dessa besvärligheter, återvände hon hastigt till sin trogna vän och säkra fristad, hvilka hon aldrig hade bort lemna.

Förkasta icke det goda du redan eger och kasta dig i faror. — Var nöjd med din lott.

5. Björnen och Svanen.

En björn, hvilken framkrupit ur en klipphåla, såg med stor förvåning huru en bländande hvit svan kringsimmade på de glittrande vågorna af en närbelägen dam. En känsla af låg afund uppstod hos honom, då han jemförde sitt yttre med den sköna fogelns och han mumlade förargad: ”huru nätt är ej hans hufvud mot mitt, min hals är tjock och hans är smal och vacker. Snöhvita glänsa hans fjädrar och min pels är raggig och ful, allt är smidigt och lätt hos honom, men ovigt och tungt hos mig.”

Rasande af ilska och harm rusade björnen till stranden och röt: ”bort med dig, du otäcka hvita spöke, din närvaro är en plåga för mig!” Men svanen svarade stilla: ”hvarför vredgas du så på mig, käre broder? Huru kan jag förarga dig, då jag tyst och lugnt simmar genom de skimrande vågorna? Låtom oss vara vänner!” Så talade den beskedliga fogeln, men det oaktadt fortfor björnen att brumma och smäda.

Vakta dig för afund, ty den förbittrar lifvet!

6. Björnen och Vesslan.

Två glada ekorrar firade en dag sitt bröllop. Der voro gäster från både när och fjerran belägna länder och intet sparades, hvarken af mat eller dryck. Kort sagt, glädjen stod högt i taket. Ju mera tiden gick, ju mera började fröjden att stegras. Till och med den allvarsamma björnen gick så långt i galenskap, att han band ett rödt skärp omkring lifvet, samt satte en hatt, med brokiga fjädrar uti, på hufvudet, och började derpå att dansa. En musikalisk apa blåste i ett långt messingshorn, och en annan slog på ett hackbräde.

4. De tvänne Dufvorna.

Djupt in i en tyst och fredlig skog bodde två dufvor, hvilka voro goda vänner. Men en elak, som afundades dem deras lugn och lycka, förebrådde den ena, att hon aldrig varit utom den skog, som sett henne födas. Detta uppväckte hos henne en åtrå att se sig omkring i verlden. Hon underrättade sin trogna vän om detta beslut, men denna föreställde henne de många faror för hvilka man blottställer sig, — men alla förmaningar voro fruktlösa. Den dåraktiga dufvan begaf sig på resan. — Första dagen blef hon fångad i en snara och undgick med knapp nöd denna fara, andra dagen undkom hon med möda en rofgirig hök och tredje dagen sköt en jägare ett skott efter henne, hvilket dock lyckligtvis ej träffade. Blifven klokare, genom alla dessa besvärligheter, återvände hon hastigt till sin trogna vän och säkra fristad, hvilka hon aldrig hade bort lemna.

Förkasta icke det goda du redan eger och kasta dig i faror. — Var nöjd med din lott.

5. Björnen och Svanen.

En björn, hvilken framkrupit ur en klipphåla, såg med stor förvåning huru en bländande hvit svan kringsimmade på de glittrande vågorna af en närbelägen dam. En känsla af låg afund uppstod hos honom, då han jemförde sitt yttre med den sköna fogelns och han mumlade förargad: ”huru nätt är ej hans hufvud mot mitt, min hals är tjock och hans är smal och vacker. Snöhvita glänsa hans fjädrar och min pels är raggig och ful, allt är smidigt och lätt hos honom, men ovigt och tungt hos mig.”

Rasande af ilska och harm rusade björnen till stranden och röt: ”bort med dig, du otäcka hvita spöke, din närvaro är en plåga för mig!” Men svanen svarade stilla: ”hvarför vredgas du så på mig, käre broder? Huru kan jag förarga dig, då jag tyst och lugnt simmar genom de skimrande vågorna? Låtom oss vara vänner!” Så talade den

beskedliga fogeln, men det oaktadt fortfor björnen att brumma och smäda.

Vakta dig för afund, ty den förbittrar lifvet!

6. Björnen och Vesslan.

Två glada ekorrar firade en dag sitt bröllop. Der voro gäster från både när och fjerran belägna länder och intet sparades, hvarken af mat eller dryck. Kort sagt, glädjen stod högt i taket. Ju mera tiden gick, ju mera började fröjden att stegras. Till och med den allvarsamma björnen gick så långt i galenskap, att han band ett rödt skärp omkring lifvet, samt satte en hatt, med brokiga fjädrar uti, på hufvudet, och började derpå att dansa. En musikalisk apa blåste i ett långt messingshorn, och en annan slog på ett hackbräde.

4. De tvänne Dufvorna.

Djupt in i en tyst och fredlig skog bodde två dufvor, hvilka voro goda vänner. Men en elak, som afundades dem deras lugn och lycka, förebrådde den ena, att hon aldrig varit utom den skog, som sett henne födas. Detta uppväckte hos henne en åtrå att se sig omkring i verlden. Hon underrättade sin trogna vän om detta beslut, men denna föreställde henne de många faror för hvilka man blottställer sig, — men alla förmaningar voro fruktlösa. Den dåraktiga dufvan begaf sig på resan. — Första dagen blef hon fångad i en snara och undgick med knapp nöd denna fara, andra dagen undkom hon med möda en rofgirig hök och tredje dagen sköt en jägare ett skott efter henne, hvilket dock lyckligtvis ej träffade. Blifven klokare, genom alla dessa besvärligheter, återvände hon hastigt till sin trogna vän och säkra fristad, hvilka hon aldrig hade bort lemna.

Förkasta icke det goda du redan eger och kasta dig i faror. — Var nöjd med din lott.

5. Björnen och Svanen.

En björn, hvilken framkrupit ur en klipphåla, såg med stor förvåning huru en bländande hvit svan kringsimmade på de glittrande vågorna af en närbelägen dam. En känsla af låg afund uppstod hos honom, då han jemförde sitt yttre med den sköna fogelns och han mumlade förargad: ”huru nätt är ej hans hufvud mot mitt, min hals är tjock och hans är smal och vacker. Snöhvita glänsa hans fjädrar och min pels är raggig och ful, allt är smidigt och lätt hos honom, men ovigt och tungt hos mig.”

Rasande af ilska och harm rusade björnen till stranden och röt: ”bort med dig, du otäcka hvita spöke, din närvaro är en plåga för mig!” Men svanen svarade stilla: ”hvarför vredgas du så på mig, käre broder? Huru kan jag förarga dig, då jag tyst och lugnt simmar genom de skimrande vågorna? Låtom oss vara vänner!” Så talade den beskedliga fogeln, men det oaktadt fortfor björnen att brumma och smäda.

Vakta dig för afund, ty den förbittrar lifvet!

6. Björnen och Vesslan.

Två glada ekorrar firade en dag sitt bröllop. Der voro gäster från både när och fjerran belägna länder och intet sparades, hvarken af mat eller dryck. Kort sagt, glädjen stod högt i taket. Ju mera tiden gick, ju mera började fröjden att stegras. Till och med den allvarsamma björnen gick så långt i galenskap, att han band ett rödt skärp omkring lifvet, samt satte en hatt, med brokiga fjädrar uti, på hufvudet, och började derpå att dansa. En musikalisk apa blåste i ett långt messingshorn, och en annan slog på ett hackbräde.Men den lilla Vesslan var ej

bjuden till bröllopet. Han satt ett stycke derifrån på en klippa och skrattade åt björnens upptåg. Men detta förtröt högeligen denne och han ropade vredgad: ”huru vågar du att skratta åt mig. Betrakta mig blott och darra, jag är större och starkare än du.” — ”Du har rätt," svarade vesslan leende, *”du är mycket större och galnare än jag.”*

7. Korpen och Räfven.

På en gren sig korpen sätter Med en ost uti sin näf. Mindre kräseliga rätter Kunna locka mäster räf. Van att smila, ”lilla hjerta,” Säger han, ”du mig betar, Glansen af din höga svärta, Alla foglars öga drar. Ville du din tystnad bryta, Skulle trast och näktergal Framför dig ej längre skryta I de högsta toners sal.” Korpen yfs, det priset gäller, öppnar näbben vidt ocb bredt, Och sin frukost snörrätt fäller I ett gap, som står beredt. När han tror att berg och dalar Lyssna på hans sträfva drill, Ser han räfven, hvar han skalar, Och sin ost ej mera till. *Bland lögner, smickret är det farligaste, En skälm ej bättre födkrok har. För honom är en tok i taget, Som tål att man hans vett bedrar.*

8. Vargen och Haren.

En glupsk varg jagade en dag efter en hare, i det glada hopp att snart få den rädda stackarn i sina klor. Men snålheten bedrog denna gång visheten, hans rofgirighet gjorde honom blind för hvarje fara, och han fastnade med sin högra framfot uti en räf-sax, hvilken skogvaktaren låtit utlägga.

Ursinnig af smärta och hämdbegär, skyndade han till djurens konung och var nog dåraktig att vilja anklaga den oskyldige haren. På sin höga thron satt det ädla lejonet och rundtomkring honom medlemmarne i hans Men den lilla Vesslan var ej bjuden till bröllopet. Han satt ett stycke derifrån på en klippa och skrattade åt björnens upptåg. Men detta förtröt högeligen denne och han ropade vredgad: ”huru vågar du att skratta åt mig. Betrakta mig blott och darra, jag är större och starkare än du.” — ”Du har rätt," svarade vesslan leende, *”du är mycket större och galnare än jag.”*

7. Korpen och Räfven.

På en gren sig korpen sätter Med en ost uti sin näf. Mindre kräseliga rätter Kunna locka mäster räf. Van att smila, ”lilla hjerta,” Säger han, ”du mig betar, Glansen af din höga svärta, Alla foglars öga drar. Ville du din tystnad bryta, Skulle trast och näktergal Framför dig ej längre skryta I de högsta toners sal.” Korpen yfs, det priset gäller, öppnar näbben vidt ocb bredt, Och sin frukost snörrätt fäller I ett gap, som står beredt. När han tror att berg och dalar Lyssna på hans sträfva drill, Ser han räfven, hvar han skalar, Och sin ost ej mera till. *Bland lögner, smickret är det farligaste, En skälm ej bättre födkrok har. För honom är en tok i taget, Som tål att man hans vett bedrar.*

8. Vargen och Haren.

En glupsk varg jagade en dag efter en hare, i det glada hopp att snart få den rädda stackarn i sina klor. Men snålheten bedrog denna gång visheten, hans rofgirighet gjorde honom blind för hvarje fara, och han fastnade med sin högra framfot uti en räf-sax, hvilken skogvaktaren låtit utlägga.

Ursinnig af smärta och hämdbegär, skyndade han till djurens konung och var nog dåraktig att vilja anklaga den oskyldige haren. På sin höga thron satt det ädla lejonet och rundtomkring honom medlemmarne i hans Men den lilla Vesslan var ej bjuden till bröllopet. Han satt ett stycke derifrån på en klippa och skrattade åt björnens upptåg. Men detta förtröt högeligen denne och han ropade vredgad: ”huru vågar du att skratta åt mig. Betrakta mig blott och darra, jag är större och starkare än du.” — ”Du har rätt," svarade vesslan leende, *”du är mycket större och galnare än jag.”*

7. Korpen och Räfven.

På en gren sig korpen sätter Med en ost uti sin näf. Mindre kräseliga rätter Kunna locka mäster räf. Van att smila, ”lilla hjerta,” Säger han, ”du mig betar, Glansen af din höga svärta, Alla foglars öga drar. Ville du din tystnad bryta, Skulle trast och näktergal Framför dig ej längre skryta I de högsta toners sal.” Korpen yfs, det priset gäller, öppnar näbben vidt ocb bredt, Och sin frukost snörrätt fäller I ett gap, som står beredt. När han tror att berg och dalar Lyssna på hans sträfva drill, Ser han räfven, hvar han skalar, Och sin ost ej mera till. *Bland lögner, smickret är det farligaste, En skälm ej bättre födkrok har. För honom är en tok i taget, Som tål att man hans vett bedrar.*

8. Vargen och Haren.

En glupsk varg jagade en dag efter en hare, i det glada hopp att snart få den rädda stackarn i sina klor. Men snålheten bedrog denna gång visheten, hans rofgirighet gjorde honom blind för hvarje fara, och han fastnade med sin högra framfot uti en räf-sax, hvilken skogvaktaren låtit utlägga.

Ursinnig af smärta och hämdbegär, skyndade han till djurens konung och var nog dåraktig att vilja anklaga den oskyldige haren. På sin höga thron satt det ädla lejonet och rundtomkring honom medlemmarne i hansråd, tigern, leoparden och björnen. Den listige räfven, hvilken biträdde såsom sekreterare, hade svept en röd kappa omkring sig och bar ett par ståtliga guldglasögon på sin näsa och en gåspenna bakom örat. Med största uppmärksamhet lyssnade han till alla den anklagandes uppgifter och uppskref desamma i en framför honom liggande bok.

Vargen, som oaktadt allt bemödande ej lyckats att befria sig ur den starka saxen, hade släpat densamma med sig in i domsalen, och fordrade att haren skulle ställas till ansvar för det att han skadat vargen och tillskyndat honom svåra plågor.

Med oskuldens lugn åhörde den anklagade dessa beskyllningar och svarade: ”huru kan du tro, grymme och enfaldige varg, att det är jag som utlade saxen, jag som är så svag att jag knappt kan lyfta den från jorden? Nej, din egen mordlust har störtat dig i förderfvet. Jag är oskyldig!”

Och så tyckte äfven lejonet, hvarföre han lät haren gå i frid till sitt hem och sade varnande till vargen: ”du har ingen orsak att klaga, den smärta du känner är välförtjent, *”roflystnaden blir alltid bestraffad!”*

9. Påfogeln och Mården.

Med stolta steg vandrade en påfogel omkring och bröstade sig öfver sina fjädrars skimrande prakt. Högmodigt blickade han på alla andra foglar och utbrast sjelfförnöjd: ”jag är den skönaste! Hvem kan förliknas med mig? Ej en gång den glänsande daggdroppen, i hvilken solens strålar skimrar, har en sådan fägring som jag.” — ”Du har rätt,” sade kråkorna och skatorna, ”du har rätt, du är den skönaste af alla.” Men i samma ögonblick störtade en rofgirig mård fram ur den närgränsande skogen och kastade sig öfver påfogeln samt dödade honom. —

Högmod går för fall.

10. Räfven och Hönsen.

En räf hade fallit i en grop och försökte fåfängt att komma derur. Han utstod de förfärligaste qval, hvilka förökades vid tanken på en nära förestående död, ty det var säkert att jägaren, som hade gräft gropen för att deri fånga rofdjur, så snart han upptäckte räfven skulle utan förbarmande ihjelslå densamme.

En ung höna, som blef varse detta, skyndade till sin moder och ropade; ”moder, moder! gläd dig, vår ovän är fången och snart är det förbi med honom. Kom derföre och låtom oss föröka hans plågor genom våra förebråelser och smädelser.”

”Blygs, min dotter,” svarade modren. *”Den som kan skymfa och håna en olycklig, om han ock är vår värsta fiende, bevisar att han är värd ett lika öde.”* råd, tigern, leoparden och björnen. Den listige räfven, hvilken biträdde såsom sekreterare, hade svept en röd kappa omkring sig och bar ett par ståtliga guldglasögon på sin näsa och en gåspenna bakom örat. Med största uppmärksamhet lyssnade han till alla den anklagandes uppgifter och uppskref desamma i en framför honom liggande bok.

Vargen, som oaktadt allt bemödande ej lyckats att befria sig ur den starka saxen, hade släpat densamma med sig in i domsalen, och fordrade att haren skulle ställas till ansvar för det att han skadat vargen och tillskyndat honom svåra plågor.

Med oskuldens lugn åhörde den anklagade dessa beskyllningar och svarade: ”huru kan du tro, grymme och enfaldige varg, att det är jag som utlade saxen, jag som är så svag att jag knappt kan lyfta den från jorden? Nej, din egen mordlust har störtat dig i förderfvet. Jag är oskyldig!”

Och så tyckte äfven lejonet, hvarföre han lät haren gå i frid till sitt hem och sade varnande till vargen: ”du har ingen orsak att klaga, den smärta du känner är välförtjent, *”roflystnaden blir alltid bestraffad!”*

9. Påfogeln och Mården.

Med stolta steg vandrade en påfogel omkring och bröstade sig öfver sina fjädrars skimrande prakt. Högmodigt blickade han på alla andra foglar och utbrast sjelfförnöjd: ”jag är den skönaste! Hvem kan förliknas med mig? Ej en gång den glänsande daggdroppen, i hvilken solens strålar skimrar, har en sådan fägring som jag.” — ”Du har rätt,” sade kråkorna och skatorna, ”du har rätt, du är den skönaste af alla.” Men i samma ögonblick störtade en rofgirig mård fram ur den närgränsande skogen och kastade sig öfver påfogeln samt dödade honom. — *Högmod går för fall.*

10. Räfven och Hönsen.

En räf hade fallit i en grop och försökte fåfängt att komma derur. Han utstod de förfärligaste qval, hvilka förökades vid tanken på en nära förestående död, ty det var säkert att jägaren, som hade gräft gropen för att deri fånga rofdjur, så snart han upptäckte räfven skulle utan förbarmande ihjelslå densamme.

En ung höna, som blef varse detta, skyndade till sin moder och ropade; ”moder, moder! gläd dig, vår ovän är fången och snart är det förbi med honom. Kom derföre och låtom oss föröka hans plågor genom våra förebråelser och smädelser.”

”Blygs, min dotter,” svarade modren. *”Den som kan skymfa och håna en olycklig, om han ock är*

vår värsta fiende, bevisar att han är värd ett lika öde." råd, tigern, leoparden och björnen. Den listige räfven, hvilken biträdde såsom sekreterare, hade svept en röd kappa omkring sig och bar ett par ståtliga guldglasögon på sin näsa och en gåspenna bakom örat. Med största uppmärksamhet lyssnade han till alla den anklagandes uppgifter och uppskref desamma i en framför honom liggande bok.

Vargen, som oaktadt allt bemödande ej lyckats att befria sig ur den starka saxen, hade släpat densamma med sig in i domsalen, och fordrade att haren skulle ställas till ansvar för det att han skadat vargen och tillskyndat honom svåra plågor.

Med oskuldens lugn åhörde den anklagade dessa beskyllningar och svarade: "huru kan du tro, grymme och enfaldige varg, att det är jag som utlade saxen, jag som är så svag att jag knappt kan lyfta den från jorden? Nej, din egen mordlust har störtat dig i förderfvet. Jag är oskyldig!"

Och så tyckte äfven lejonet, hvarföre han lät haren gå i frid till sitt hem och sade varnande till vargen: "du har ingen orsak att klaga, den smärta du känner är välförtjent, *"roflystnaden blir alltid bestraffad!"*

9. Påfogeln och Mården.

Med stolta steg vandrade en påfogel omkring och bröstade sig öfver sina fjädrars skimrande prakt. Högmodigt blickade han på alla andra foglar och utbrast sjelfförnöjd: "jag är den skönaste! Hvem kan förliknas med mig? Ej en gång den glänsande daggdroppen, i hvilken solens strålar skimrar, har en sådan fägring som jag." — "Du har rätt," sade kråkorna och skatorna, "du har rätt, du är den skönaste af alla." Men i samma ögonblick störtade en rofgirig mård fram ur den närgränsande skogen och kastade sig öfver påfogeln samt dödade honom. — *Högmod går för fall.*

10. Räfven och Hönsen.

En räf hade fallit i en grop och försökte fåfängt att komma derur. Han utstod de förfärligaste qval, hvilka förökades vid tanken på en nära förestående död, ty det var säkert att jägaren, som hade gräft gropen för att deri fånga rofdjur, så snart han upptäckte räfven skulle utan förbarmande ihjelslå densamme.

En ung höna, som blef varse detta, skyndade till sin moder och ropade; "moder, moder! gläd dig, vår ovän är fången och snart är det förbi med honom. Kom derföre och låtom oss föröka hans plågor genom våra förebråelser och smädelser."

"Blygs, min dotter," svarade modren. *"Den som kan skymfa och håna en olycklig, om han ock är vår värsta fiende, bevisar att han är värd ett lika öde."*

11. Tuppen och Skatan.

En tupp friade en gång till en ung skata, men fick afslag. — Hennes föräldrar voro för denna förening och förmanade sin dotter att antaga tillbudet. "Hvad har du väl emot honom?" sade modren, "se, hur vackra fjädrar han har, hvilken ståtlig hållning, alltid går han med sporrar på fötterna och är af gammal adel."

Men den egensinniga unga skatan svarade: "nej moder, tuppen tar jag aldrig till man, gifte jag mig med honom fick jag ingen nattro för hans ständiga galande."

Så talade den oförståndiga och förkastade det redeliga tillbudet. Ugglan deremot behagade henne mer. "Denna fogel," sade hon, "vill jag ha och ingen annan. Betrakta blott, goda mamma, hans ögon, huru mildt glänsande de

äro! Hvilket lugn är det ej i hela hans väsende, ja, endast med honom kan jag blifva lycklig.” Och föräldrarna gåfvo henne sitt bifall och kort derefter stod bröllopet.

Men knappt voro smekmånadernas dagar försvunna, innan det unga paret hade ledsnat vid hvarandra. Om dagen var ugglan stum och dyster, men hvarje natt ströfvade han omkring i skogarna och lemnade den stackars skatan ensam.

Nu insåg hon sitt okloka val och började klaga och gråta, afundande dem, hvilka i frid och ro njöto af den husliga lyckan. Men den försmådda och förskjutna tuppen sade: ”nu njuter du din förtjenta lön! Mig försmådde du och gjorde narr af mitt uppförande, hvilket ändock var hederligt och aktningsfullt. Med mig hade du blifvit lycklig och nu sitter du i elände och bekymmer.” — *”Ransaka innan du dömer, den som ej vill höra han måste känna.”*

12. Rapphönan och Ufven.

En vildkatt och tvänne listiga räfvar hade bosatt sig i en mörk och dyster skog, och rofvade och plundrade alla hvilka voro nog olyckliga att råka i deras klor.

En oskyldig rapphöna förirrade sig en dag i skogen och efterjagades af de trenne lömska djuren. Trött och utmattad var hon redan nära att falla i deras våld, då hon i närheten varsnade en väldig gammal uf. Med bedjande stämma bönföll hon hos honom om räddning och förbarmande. Och hon bad ej förgäfves. Ufven flög ned ur sitt mörka bo och omfattade rapphönan med sina klor samt förde henne i säkerhet.

Då vildkatten och räfvarna märkte detta, skyndade de bort och lemnade den förföljde i sin räddares vård. Men denne, då han märkte att all fara var förbi, lät rapphönan gå vidare och sade vänligt: ”äfven jag är din fiende, men du gjorde rätt att du vände dig till mig.” — *En öppen ovän är mindre farlig än en hemlig!*

STOCKHOLM, P. A. HULDBERGS BOKTRYCKERI, 1852.

11. Tuppen och Skatan.

En tupp friade en gång till en ung skata, men fick afslag. — Hennes föräldrar voro för denna förening och förmanade sin dotter att antaga tillbudet. ”Hvad har du väl emot honom?” sade modren, ”se, hur vackra fjädrar han har, hvilken ståtlig hållning, alltid går han med sporrar på fötterna och är af gammal adel.”

Men den egensinniga unga skatan svarade: ”nej moder, tuppen tar jag aldrig till man, gifte jag mig med honom fick jag ingen nattro för hans ständiga galande.”

Så talade den oförståndiga och förkastade det redeliga tillbudet. Ugglan deremot behagade henne mer. ”Denna fogel,” sade hon, ”vill jag ha och ingen annan. Betrakta blott, goda mamma, hans ögon, huru mildt glänsande de äro! Hvilket lugn är det ej i hela hans väsende, ja, endast med honom kan jag blifva lycklig.” Och föräldrarna gåfvo henne sitt bifall och kort derefter stod bröllopet.

Men knappt voro smekmånadernas dagar försvunna, innan det unga paret hade ledsnat vid hvarandra. Om dagen var ugglan stum och dyster, men hvarje natt ströfvade han omkring i skogarna och lemnade den stackars skatan ensam.

Nu insåg hon sitt okloka val och började klaga och gråta, afundande dem, hvilka i frid och ro njöto af den husliga lyckan. Men den försmådda och förskjutna tuppen sade: ”nu njuter du din förtjenta lön! Mig försmådde du och gjorde narr af mitt uppförande, hvilket ändock var hederligt och aktningsfullt. Med mig hade du blifvit lycklig och nu sitter du i elände och bekymmer.” — *”Ransaka innan du dömer, den som ej vill höra han*

måste känna.”

12. Rapphönan och Ufven.

En vildkatt och tvänne listiga räfvar hade bosatt sig i en mörk och dyster skog, och rofvade och plundrade alla hvilka voro nog olyckliga att råka i deras klor.

En oskyldig rapphöna förirrade sig en dag i skogen och efterjagades af de trenne lömska djuren. Trött och utmattad var hon redan nära att falla i deras våld, då hon i närheten varsnade en väldig gammal uf. Med bedjande stämma bönföll hon hos honom om räddning och förbarmande. Och hon bad ej förgäfves. Ufven flög ned ur sitt mörka bo och omfattade rapphönan med sina klor samt förde henne i säkerhet.

Då vildkatten och räfvarna märkte detta, skyndade de bort och lemnade den förföljde i sin räddares vård. Men denne, då han märkte att all fara var förbi, lät rapphönan gå vidare och sade vänligt: ”äfven jag är din fiende, men du gjorde rätt att du vände dig till mig.” — *En öppen ovän är mindre farlig än en hemlig!*

STOCKHOLM, P. A. HULDBERGS BOKTRYCKERI, 1852.